

Проект

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

Освітньо-професійна програма
Географія
першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 106 Географія
галузі знань 10 Природничі науки

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету
від 2023 року, протокол №
Освітня програма вводиться в дію
з 1 вересня 2023 р.
Ректор _____ Ю. О. Лянной
(наказ № від 2023 р.)

м. Суми
2023 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми
Географія
першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 106 Географія
галузі знань 10 Природничі науки
кваліфікація Бакалавр географії

Освітньо-професійна програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2023 р.

Завідувач кафедри _____ (Корнус О.Г.)

2023 р.

Ухвалено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2023 р.

Голова науково-методичної комісії
природничо-географічного факультету _____ (Міронєць Л. П.)

Перший проректор _____ (Пшенична Л. В.)

Керівник центру забезпечення якості вищої освіти _____ (Ячменик М.М.)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма (ОПП) Географія підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки розроблена та внесена на розгляд кафедрою загальної та регіональної географії Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Освітньо-професійна програма Географія складена у відповідності до Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 10 – «Природничі науки», спеціальність 106 Географія, затвердженого і введеного в дію наказом № 805 Міністерства освіти і науки України від 16.06.2020 р.

Розроблена робочою групою у складі:

Гарант освітньо-професійної програми:

**Данильченко
Олена Сергіївна** доцент кафедри загальної та регіональної географії Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, кандидат географії наук.

Члени робочої групи:

**Корнус Олеся
Григорівна** завідувач кафедри загальної та регіональної географії Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, кандидат географічних наук, доцент.

**Корнус Анатолій
Олександрович** доцент кафедри загальної та регіональної географії Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, кандидат географічних наук, доцент.

**Король Олена
Миколаївна** старший викладач кафедри загальної та регіональної географії Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, кандидат педагогічних наук.

**Пономарьов
Олександр
Миколайович** начальник Сумського обласного центру з гідрометеорології

**Маньковська
Анна
Володимирівна** завідувача туристсько-краєзнавчим відділом Комунальний заклад Сумської обласної ради – обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю.

**Самойлова
Аріана
Володимирівна** студентка 722 групи спеціальності 106 Географія

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 106 Географія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка; Природничо-географічний факультет Кафедра загальної та регіональної географії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – бакалавр. Бакалавр географії.
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма Географія першого рівня вищої освіти за спеціальністю 106 Географія, галузі знань 10 Природничі науки.
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Тип диплому – одиничний. На базі повної загальної середньої освіти 240 кредитів ECTS, термін навчання 3 роки 10 місяців. На базі ступеня «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст») можуть бути перезараховані не більш ніж 60 кредитів ECTS, отриманих в межах попередньої освітньо-професійної програми.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми № 1722. Дата видачі сертифікату про акредитацію освітньої програми 11.06.2021 р. Термін дії сертифікату про акредитацію освітньої програми до 01 липня 2026 року.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта; ОР молодший бакалавр, ОКР молодший спеціаліст.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньо-професійної програми	З 1 вересня 2020 року.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2020-rik
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка високопрофесійних фахівців, здатних генерувати та реалізовувати інноваційні ідеї в галузі географії, а також навчатися протягом усього життя й адаптуватися до мінливих вимог як регіонального, так і глобального ринку праці. Цілі: - підготовка фахівця-географа високої кваліфікації, здатного до креативної науково-пошукової і конструктивної практичної діяльності з використанням сучасних методів і технологій; - формування загальних і фахових компетентностей та просторової уяви, які є основою для професійної діяльності в галузі географії з врахуванням специфіки регіонального ринку праці; - розвиток здатності самоорганізовувати власну професійну діяльність та вдосконалювати професійну майстерність протягом усього життя; - формування вміння ефективно комунікувати та працювати автономно, усвідомлення цінностей громадянського суспільства, чесності та професійного кодексу поведінки.	
3 - Характеристика освітньо-професійної програми	

Опис предметної області	Галузь знань 10 Природничі науки. Спеціальність 106 Географія. <i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i> Природно- та суспільно-географічні комплекси, їх складові у взаємозв'язку, просторові процеси й форми територіальної організації. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> геопросторова (територіальна) організація ландшафтної оболонки Землі, природні та соціально-економічні закономірності її формування та функціонування. <i>Методи, методики та технології:</i> - польових досліджень; -геоекологічних досліджень; -системно-структурний; -кластерного аналізу; -картографічний та ін. - <i>Інструменти та обладнання.</i> Обладнання та устаткування, необхідне для польового/лабораторного дослідження складу, будови і властивостей географічної оболонки, соціосфери та їхніх компонентів.
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна. Забезпечує оволодіння комплексом загальних та фахових компетентностей, необхідних фахівцям для виконання професійних завдань та обов'язків прикладного характеру в галузі сучасної географічної науки та передбачає підготовку фахівців з можливостями кар'єрного зростання та широкого доступу до працевлаштування.
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	ОПП фокусується на фундаментальній теоретичній та практичній підготовці за спеціальністю 106 Географія, а також спеціальній підготовці, що орієнтується на більш глибоке розуміння предметної області. Ключові слова: <i>географія, геосистема, геопросторова (територіальна) організація ландшафтної оболонки Землі, територія, регіон, фізична географія, суспільна географія.</i>
Особливості програми	Особливостями цієї програми є: - акцентування змісту освітніх компонент на сучасних тенденціях географічної науки: екологізації, інформатизації, регіоналізації, глобалізації, соціологізації; - формування здатності вирішувати нагальні проблеми сталого розвитку в регіональному аспекті; - формування системи знань щодо закономірностей розвитку природних та суспільно-географічних процесів на локальному, регіональному та глобальному рівнях. ОПП започаткована з врахуванням сучасних тенденцій регіонального ринку праці в умовах адміністративно-територіальної реформи та відсутності відповідних фахівців, які володіли б знаннями про природні умови і ресурси регіону, його демографічну ситуацію, стан ринку праці, територіальну організацію виробництва і сфери послуг, якість життя населення та навичками наукового аналізу, методами обробки просторово-орієнтованої інформації, картографічного й геоінформаційного моделювання, комплексного дослідження території. Унікальність ОПП полягає у відсутності подібних освітніх програм у межах Сумської області, а також в оригінальному поєднанні освітніх компонентів, які забезпечують диверсифіковані знання, що дозволяють здобувачу освіти бути конкурентним на ринку праці, зважаючи на сучасні виклики суспільства.

	ОПП містить навчальні практики та виробничу практику на підприємстві. Є основою для навчання за ОПП підготовки магістра географії (другий рівень вищої освіти).
4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Професійна, наукова та технічна діяльність. Професійна діяльність у галузях предметної області географії, геосистемного моніторингу довкілля, відтворення природних геосистем, регіонального розвитку, управління природокористуванням, регіональної економіки та інших, що пов'язані з використанням географічних засобів і методів відстеження, оцінки і прогнозу стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів. Особа, яка здобула ступінь бакалавра може займати первинні посади відповідно до професійних назв робіт (за ДК003:2010 та НКУ «Класифікатор професій – 2016»), а саме: 3439 – асистент географа 3439 – асистент географа (політична географія) 3439 – асистент географа-економіста 3439 – асистент географа (фізична географія) 3439 – організатор природокористування 3491 – лаборант наукового підрозділу (інші сфери (галузі) наукових досліджень) 3414 – організатор подорожей (екскурсій)
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти та можуть набувати додаткові кваліфікації в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого особистісно орієнтованого навчання, на основі компетентнісного, системного, партисипативного, інтегративного підходів. Форми навчання: аудиторні (лекційні, практичні, семінарські, лабораторні), позааудиторні (індивідуальні, консультації, диспути, дискусії, «круглі столи», ділові ігри, написання та захист курсових робіт, навчальна та виробнича практика, науково-дослідна робота), самостійна робота. Методи навчання: абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні (тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), практичні методи навчання (вправи, лабораторні, практичні, графічні та дослідні роботи) тощо.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання. Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньо-професійної програми: поточний контроль, поетапний, підсумковий контроль; усні та письмові іспити, практика, презентації, проектна робота, підсумкова атестація тощо.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із

	застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 9. Здатність працювати автономно. ЗК 10. Навички здійснення безпечної діяльності. ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів. СК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства. СК 3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах. СК 4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтно-оболонки. СК 5. Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах. СК 6. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання. СК 7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації. СК 8. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати. СК 9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності. СК 10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси. СК 11. Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах.

7 – Програмні результати навчання	
	ПРН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук. ПРН 2. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ. ПРН 3. Пояснювати особливості організації географічного простору. ПРН 4. Аналізувати географічний потенціал території. ПРН 5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук. ПРН 6. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук. ПРН 7. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових. ПРН 8. Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер. ПРН 9. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах. ПРН 10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні. ПРН 11. Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки. ПРН 12. Володіти знаннями з державної та іноземної мов для виконання професійних обов'язків. ПРН 13. Застосовувати загальні здоров'язберігаючі технології в професійній діяльності. ПРН 14. Пояснювати просторово-часову диференціацію географічної оболонки на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях. ПРН 15. Використовувати наукові методи для аналізу природно- і суспільно-географічних об'єктів і систем, планувати, організовувати і проводити стаціонарні та польові географічні спостереження індивідуально та колективно.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Відповідає ліцензійним умовам. Усі викладачі є штатними викладачами СумДПУ імені А. С. Макаренка, мають науковий ступінь та/або вчене звання, що відповідає основному профілю дисципліни, що викладається. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації. Гарант програми – Данильченко О.С., к. геогр. н., доцент.
Матеріально-технічне забезпечення	Приміщення для проведення навчальних занять відповідають санітарним нормам та вимогам правил пожежної безпеки. Наявність матеріально-технічної бази, що забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи студентів. Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, лабораторіями (науковими та навчальними), устаткуванням, необхідним для виконання навчального плану (картографічним і топографо-геодезичним, метеорологічним обладнанням, геологічними колекціями, наборами для визначення мінералів та гірських порід). Спеціальне лабораторне обладнання: терези, муфельні печі, рН-метр та ін.

	Наявність спеціалізованих комп'ютерних класів з необхідним обладнанням і програмним забезпеченням та доступом до інтернет-мережі для проведення практичних і лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів. Наявність іншої інфраструктури відповідно до вимог ліцензійних умов. Використання баз для проведення навчальних і виробничих практик в інших установах (за договорами про співпрацю).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Наявність навчально-методичного забезпечення, що включає: освітньо-професійну програму, силабуси навчальних дисциплін, робочі програми усіх навчальних дисциплін; програми практик; дидактичні матеріали для практичних та лабораторних занять, самостійної роботи студентів з дисциплін; методичні рекомендації з практик, методичні рекомендації для написання курсових робіт. Для підготовки до навчальних занять є навчальні посібники, методичні вказівки для практичних та самостійних робіт, підручники, монографії, збірники наукових праць. Інформаційне забезпечення: наявність навчальної, наукової, науково-методичної літератури, фахових періодичних видань у бібліотеці (у тому числі в електронному репозитарії), доступу до баз даних Scopus, Web of Science, видавництва Springer Nature, повнотекстової колекції підручників видавництва «Центр учбової літератури»; офіційного веб-сайту навчального закладу.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між СумДПУ імені А. С. Макаренка та вітчизняними ЗВО-партнерами, а саме: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна; Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка; Уманський національний університет садівництва; Сумський національний аграрний університет; Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; Рівненський державний гуманітарний університет; Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка; Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя; Полтавський національний педагогічний університет імені В.І. Короленка.
Міжнародна кредитна мобільність	Індивідуальна академічна мобільність можлива у межах участі у програмах проекту Еразмус + .
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземних громадян можлива відповідно до чинного законодавства України, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами, має самостійний завершений характер та здійснюватиметься у межах ліцензованого обсягу спеціальності за умови попередньої мовленнєвої підготовки.

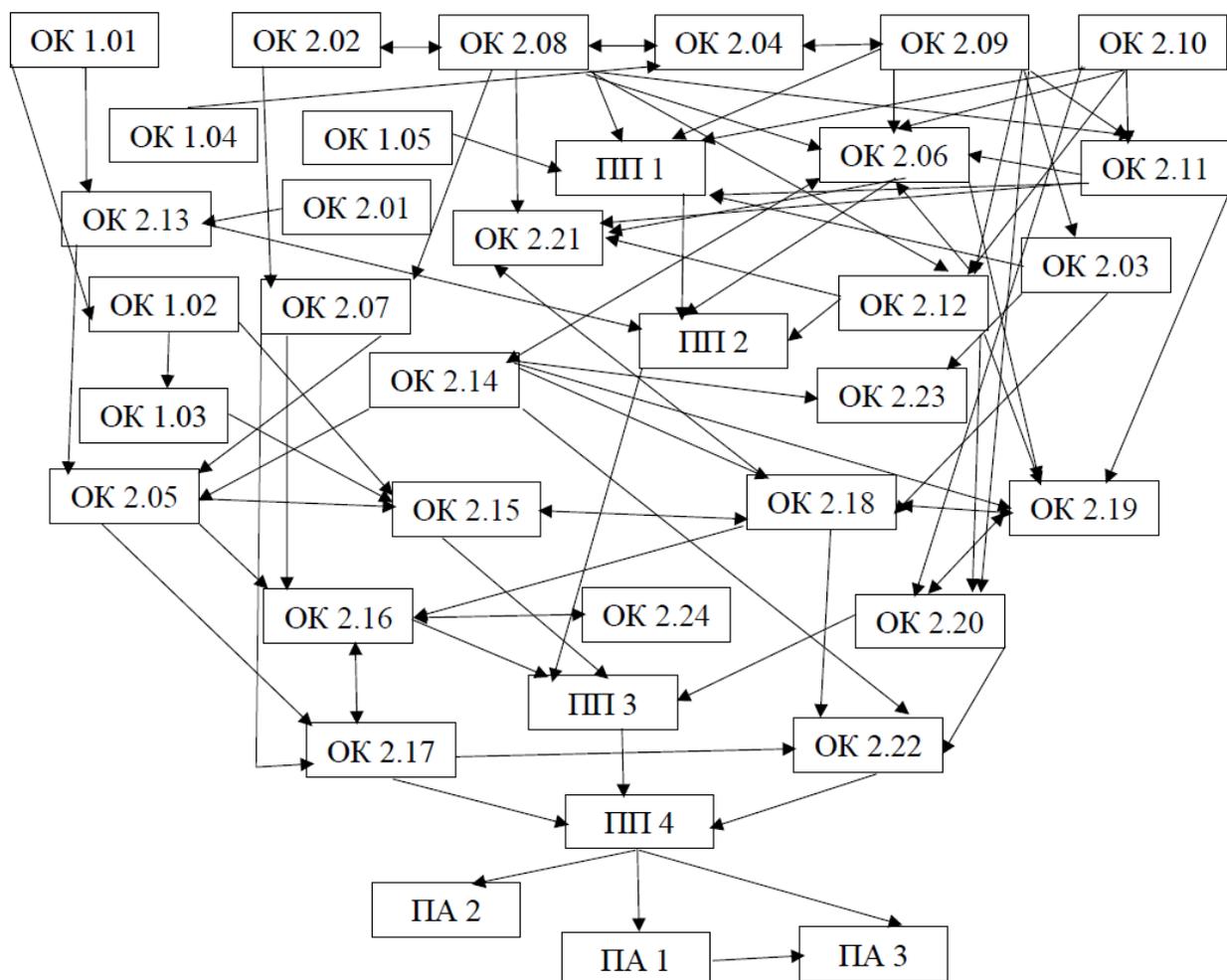
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумково- го контролю
1	2	3	4
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ			
1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1.01	Історія та культура України	4	Іспит
ОК 1.02	Українська мова за професійним спрямуванням	4	Іспит
ОК 1.03	Іноземна мова	7	Залік
ОК 1.04	Інформаційно-комунікаційні технології	3	Залік
ОК 1.05	Фізичне виховання	4	Залік
Всього за цикл:		22	
2. Цикл професійної підготовки			
ОК 2.01	Психологія	4	Іспит
ОК 2.02	Аерокосмічні методи в географії	3	Залік
ОК 2.03	Основи наукових досліджень	4	Залік
ОК 2.04	Геоінформаційні системи та бази даних	3	Залік
ОК 2.05	Основи теорії суспільної географії	5,5	Іспит
ОК 2.06	Географія ґрунтів з основами ландшафтознавства	4,5	Іспит
ОК 2.07	Основи технологій виробництва	4	Залік
ОК 2.08	Геологія	10	Іспит Залік
ОК 2.09	Картографія з основами топографії та геодезії	8	Залік Іспит
ОК 2.10	Метеорологія та кліматологія	6	Залік
ОК 2.11	Гідрологія	5	Залік
ОК 2.12	Геоморфологія	6	Іспит
ОК 2.13	Рекреаційна географія	4	Залік
ОК 2.14	Загальне землезнавство	4,5	Іспит
ОК 2.15	Екскурсознавство з основами музеєзнавства	4	Залік
ОК 2.16	Регіональна економічна і соціальна географія	7	Залік Іспит
ОК 2.17	Економічна і соціальна географія України	7	Іспит Залік
ОК 2.18	Історична географія	4	Залік
ОК 2.19	Фізична географія материків та океанів	11	Іспит Залік Іспит
ОК 2.20	Фізична географія України	7	Іспит
ОК 2.21	Палеогеографія	3	Залік
ОК 2.22	Географія Сумської області	3	Залік
ОК 2.23	Курсова робота з фахових дисциплін (загальне землезнавство)	3	Залік
ОК 2.24	Курсова робота з фахових дисциплін (регіональна економічна і соціальна географія)	3	Залік
Всього за цикл:		123,5	

ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ			
Вибір із загального переліку		60	Залік
Практична підготовка			
ПП 1	Навчальна практика з географії (топографо-географічна)	6	Залік
ПП 2	Навчальна практика з географії (фізико-географічна)	6	Залік
ПП 3	Навчальна практика з географії (суспільно-географічна)	4,5	Залік
ПП 4	Виробнича практика на підприємстві (установі)	9,0	Залік
Всього за цикл:		25,5	
Підсумкова атестація			
ПА 1	Підготовка кваліфікаційної роботи	6,0	
ПА 2	Комплексний кваліфікаційний іспит	1,5	Іспит
ПА 3	Захист кваліфікаційної роботи	1,5	
Всього за цикл:		9	
Всього за обов'язкові компоненти:		180	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми Географія спеціальності 106 Географія першого рівня вищої освіти проводиться у формі кваліфікаційного іспиту з географії та захисту кваліфікаційної роботи. Завершується врученням документів встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр географії.

Кваліфікаційна робота передбачає проведення самостійного дослідження, що виконується за матеріалами, зібраними під час практики, їх опрацювання в лабораторних умовах та має спрямування на розв'язання спеціалізованого природничо- або суспільно-географічного завдання.

У кваліфікаційній роботі не має бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена в репозиторії бібліотеки закладу вищої освіти.

Атестаційний іспит передбачає оцінювання результатів навчання, визначених цим стандартом та освітньою програмою.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	
ОК 1.01	+	+					+				+	+		+									+	
ОК 1.02	+		+				+															+		+
ОК 1.03	+			+			+						+											+
ОК 1.04	+				+		+		+				+		+						+	+		
ОК 1.05								+		+		+												+
ОК 2.01	+							+			+	+		+										+
ОК 2.02	+		+						+				+									+		
ОК 2.03	+	+			+	+	+	+			+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+
ОК 2.04	+				+		+					+			+			+		+				+
ОК 2.05	+	+				+					+									+				
ОК 2.06	+					+						+	+				+							
ОК 2.07	+	+				+	+			+				+	+					+				
ОК 2.08	+	+				+						+		+			+		+	+				
ОК 2.09	+	+				+	+						+		+							+		
ОК 2.10		+				+									+	+	+	+		+				
ОК 2.11	+	+				+											+		+				+	
ОК 2.12	+	+				+											+	+	+	+				
ОК 2.13	+	+	+			+					+									+			+	
ОК 2.14	+	+				+							+				+		+				+	
ОК 2.15	+	+	+		+	+	+	+	+	+			+	+	+					+	+		+	+
ОК 2.16	+	+	+			+			+		+	+	+	+	+	+								
ОК 2.17	+		+		+	+	+		+				+	+	+		+		+	+			+	
ОК 2.18	+		+		+		+		+					+						+				
ОК 2.19	+	+				+	+							+				+					+	
ОК 2.20	+	+				+						+	+		+		+			+			+	
ОК 2.21						+	+		+								+		+	+				
ОК 2.22	+					+	+							+			+							
ОК 2.23	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+		+		+	+	+	+	+
ОК 2.24	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+		+		+	+	+	+	+
ПП 1	+					+	+	+	+	+						+		+		+	+		+	+
ПП 2	+					+	+	+	+	+					+	+		+		+	+		+	+
ПП 3	+				+	+	+	+	+	+					+	+		+		+	+		+	+
ПП 4	+	+			+	+	+	+	+	+			+		+					+	+		+	+
ПА 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+		+		+	+	+	+	+
ПА 2	+	+				+					+	+	+	+	+	+		+	+					
ПА 3	+	+				+					+	+		+				+						

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ПРН 1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12	ПРН13	ПРН14	ПРН15
ОК 1.01	+		+						+		+				
ОК 1.02	+				+						+	+			
ОК 1.03	+											+			
ОК 1.04						+		+							
ОК 1.05													+		
ОК 2.01	+									+	+				
ОК 2.02	+										+	+			
ОК 2.03	+				+	+					+				+
ОК 2.04	+		+		+	+		+			+		+		
ОК 2.05	+	+	+												
ОК 2.06	+	+	+		+		+		+						+
ОК 2.07	+	+	+	+				+		+					
ОК 2.08	+	+	+				+	+	+					+	
ОК 2.09	+			+	+	+									
ОК 2.10					+		+		+					+	
ОК 2.11	+		+				+		+						
ОК 2.12							+	+	+						+
ОК 2.13	+		+	+	+	+	+								
ОК 2.14	+	+	+				+							+	
ОК 2.15	+			+	+	+	+				+	+			
ОК 2.16	+		+						+	+				+	
ОК 2.17	+	+	+	+	+	+		+	+						
ОК 2.18	+		+		+				+					+	
ОК 2.19			+	+					+					+	
ОК 2.20			+	+						+				+	+
ОК 2.21	+			+	+				+					+	
ОК 2.22				+	+				+					+	
ОК 2.23	+		+		+	+	+		+		+	+			
ОК 2.24	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ПП 1	+				+	+		+					+		+
ПП 2	+		+	+	+								+		+
ПП 3	+	+	+	+	+								+		+
ПП 4	+	+	+		+	+					+		+		+
ПА 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ПА 2	+	+	+	+			+		+	+	+	+		+	
ПА 3	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+